

Huvudman

Hultsfreds kommun
kommunen@hultsfred.se

Beslut

Datum 2025-10-21

Dnr SI 2024:5602

Sida 1 (17)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Albäcksskolan 2 i Hultsfreds kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 20 januari 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Albäcksskolan 2 i Hultsfreds kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande att undervisning ska bedrivas under ledning av lärare, att undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, garanterad undervisningstid, extra studietid, studiehandledning på modersmålet, fjärrundervisning, frånvaro, extra anpassningar och särskilt stöd, förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling, förebyggande arbete för att skapa studiero samt om särskilt beaktande av resultat på nationella prov vid betygssättning.

Skolinspektionen har den 20 januari 2025 beslutat att förelägga Hultsfreds kommun att senast den 26 augusti 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande att undervisning bedrivs under ledning av lärare, att undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, att eleverna ges garanterad undervisningstid och extra studietid i tillräcklig omfattning, studiehandledning på modersmålet, anmälan till huvudmannen avseende utredning gällande frånvaro, särskilt stöd, förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling, förebyggande arbete för att skapa studiero samt särskilt beaktande av resultaten på nationella prov vid betygssättning.

Hultsfreds kommun har den 26 augusti 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har därutöver den 17 september 2025 genomfört ett uppföljande besök och den 17, 19 och 23 september 2025 hållit intervjuer med elever, lärare, elevhälsan, trygghetsteamet och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Hultsfreds kommun har följt föreläggandet och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår bland annat att undervisning i lokalen "Studie-on" är en åtgärd efter beslut om särskilt stöd eller en insats utifrån en elevs frånvarokartläggning, vilket från och med höstterminsstart 2025 är förtydligat i respektive elevs åtgärdsprogram eller handlingsplan. Vidare framgår att ett arbete med organisation av skolans lärare och undervisning i lokalen samt ett förtydligande kring arbetsgång, undervisning och uppföljning inleddes i februari 2025. Idag är det förtydligat i beslut såsom åtgärdsprogram eller handlingsplan efter frånvarokartläggning i vilka ämnen eleverna ges undervisning i lokalen och vilken lärare som ansvarar för vilket ämne.

Av ingiven förteckning över undervisning i lokalen framgår att de lärare som anses ansvara för respektive elevs undervisning också bedriver undervisning av eleven.

Rättslig reglering

I skollagen definieras undervisning som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Av skollagen framgår även att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. (2 kap. 10 § skollagen)

Enligt skollagen ansvarar en legitimerad lärare för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett aktivt och kontinuerligt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen [2011:185]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av huvudmannens redovisning framgår att åtgärder genomförts som innebär att eleverna ges eller kommer att kunna ges undervisning av behöriga lärare i högre utsträckning. Bland annat har en förändring av tjänstefördelningen genomförts, ytterligare behöriga lärare har rekryterats och flera lärare kommer under innevarande läsår att komplettera sin behörighet med ytterligare ämnen eller årskurser.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

I förarbetena betonas att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom barn, ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i

undervisningen. Rektorn som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare och förskollärare används för sådan undervisning som läraren eller förskolläraren har utbildning för. (prop. 2009/10:165 s. 261 f.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att organiseringen av utbildningen nu utgår från författningarnas krav avseende att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare, samt att eleverna i större utsträckning ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Eleverna ges minst garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att bristen avseende garanterad undervisningstid orsakades av ett räknefel och att detta korrigerats till innevarande läsår så att undervisningstiden nu är korrekt beräknad.

Av ingivna klassscheman framgår att eleverna nu ges undervisning i ämnena idrott och hälsa, matematik, språkval och musik i den utsträckning som framgår av skolförordningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. (2 kap. 10 § skollagen)

Av skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta ämnena bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik. Härutöver ska det som ämnen finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål. (10 kap. 4 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Det framgår även att

regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 5 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1. Av bilaga 1 till skolförordningen framgår den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. (9 kap. 3–4 §§ skolförordningen och bilaga 1 till skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I huvudmannens redovisning anges att samtliga skolenhetens elever från och med höstterminen 2025 erbjuds frivillig extra studietid om 120 minuter per vecka. Detta bekräftas av ingivna scheman.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska elever i årskurs 4–9 erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 10 kap. 5 §. (10 kap. 5 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att ett antal elever har behov av och ges studiehandledning på modersmålet. Av intervju med rektorn

framgår att elevers behov av studiehundledning på modersmålet utvärderas och justeras utifrån elevernas behov.

Rättslig reglering

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till huvudmannen avseende utredning gällande frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I huvudmannens redovisning anges bland annat att huvudmannen i förvaltningens dokumentationssystem ser att anmälningar om problematisk skolfrånvaro idag görs i en omfattning som överensstämmer med frånvarostatistiken, samt att huvudmannen i kommunikation med rektor och elevhälsoteam ser att kartläggningar kring frånvaro görs och att det ofta leder till att en utredning om eventuellt särskilt stöd genomförs.

Av ingiven förteckning framgår datum för när anmälan till huvudmannen skett för respektive elev gällande vars frånvaro det enligt förteckningen inletts en utredning.

Rättslig reglering

Av skollagen följer att om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektor

Av huvudmannens redovisning framgår att information lämnades till samtlig personal den 4 februari 2025 om skollagens bestämmelser gällande anmälan till rektor om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt rektors ansvar att starta en utredning. Vidare framgår att rektor i samverkan med elevhälsoteam och elevhälsochef har formulerat en ny rutin för processarbetet kring särskilt stöd. Av redovisningen framgår även att andelen anmälningar till rektorn och skolans elevhälsoteam har ökat i relation till måluppfyllelse och att rektorns och huvudmannens slutsats är att personalen nu har förståelse för och kunskap om hur de ska gå till väga när en elev riskerar att inte uppnå målen för utbildningen och varför det skyndsamt ska anmälas till rektorn.

Av ingiven förteckning framgår inkomna anmälningar under perioden den 20 januari 2025 till den 13 juni 2025.

Utredning av behov av särskilt stöd

I huvudmannens redovisning anges att varje anmälan till elevhälsoteamet idag innebär att en utredning om behov av särskilt stöd inleds. Detta bekräftas av ingiven förteckning över anmälningar och utredningar om behov av särskilt stöd.

Av redovisningen framgår vidare att kommunens övergripande speciallärare getts i uppdrag att handleda och stötta elevhälsoteamets specialpedagoger i arbetet med utredningar och processen kring särskilt stöd. Som stöd i förbättringsarbetet har bland annat Skolverkets stödmaterial "Utredning av elevs behov av särskilt stöd" använts.

Beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram

I huvudmannens redovisning anges att varje utredning om behov av särskilt stöd idag resulterar i ett beslut att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Skolinspektionen har tagit del av ett antal beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram.

Beslut om anpassad studiegång och utformning av åtgärdsprogram

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Av dessa framgår elevens individuella behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, samt i de fall eleven har anpassad studiegång de avvikelser som görs i och med beslutet, samt motivering för dessa.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt denna lag ges möjlighet till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § första stycket skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår även att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Tryggheten på skolan

I elevintervju framkommer att de intervjuade eleverna känner sig trygga på skolan och tror att alla elever känner sig trygga. Vidare framkommer att några elever kan uppleva det mindre tryggt i klassrummet men att det blivit bättre än tidigare. Eleverna uppger vidare att de känner sig mer trygga nu än tidigare för att det finns regler och för att personal har pratat med eleverna om trygghet.

Av intervju med representanter för elevhälsan framgår att tryggheten på skolan över lag har förbättrats jämfört med föregående hösttermin även om det förekommit händelser som skolan behövt hantera. Detta bekräftas i intervjuer med lärare, representanter för skolans trygghetsteam och rektor.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Av huvudmannens redovisning framgår bland annat följande gällande förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling.

Elevernas upplevelse av trygghet har följts upp genom fokusintervjuer. Rektor, elevhälsoteam och verksamhetschef har genom samtal med personalen under vårterminen 2025 dragit slutsatsen att ett gemensamt förhållningssätt kring värdegrundsarbetet på hela skolan är av stor vikt. En

del i arbetet har varit att skapa samsyn kring hur man som personal ska agera vid konkreta händelser i situationer som uppstår bland elever och som strider mot skolans värdegrund och ordningsregler. Eleverna ska under höstterminen 2025 under strukturerade former kontinuerligt ges möjlighet att träna sig i att visa respekt för allt från yttrandefrihet till allas rätt till skydd mot kränkningar.

Genomförandet av skolans gemensamma värdegrunds- och trygghetsarbete har planerats i samverkan med all personal med start under våren 2025. Arbetet förankras med skolans elever vid höstterminsstart 2025. Ansvarig för värdegrundsarbetets genomförande, uppföljning och utvärdering är skolans trygghetsteam, elevhälsoteam och förstelärare.

Som en del i förbättringsarbetet har skolans personal under vårterminen 2025 genomfört delar av Skolverkets modul "Främja likabehandling". Arbetet fortsätter under höstterminen 2025.

Rektorn har vidare i samverkan med skolans elevhälsoteam och trygghetsteam arbetat fram ett så kallat "förväntansdokument" för personal, elever och vårdnadshavare.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan, trygghetsteamet och rektorn framgår bland annat att det på skolan genomförts insatser med eleverna kopplade till språkbruk, vilket upplevs ha gett goda resultat. Vidare framgår att i syfte att öka tryggheten har vuxennärvaron i skolans lokaler, till exempel korridorer, höjts då det framkommit i uppföljning med elever att vissa platser i skolan kunde upplevas som otrygga.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att huvudmannen har följt upp och analyserat de förutsättningar och behov som skolenheten har när det gäller att bedriva ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet. En redogörelse för resultatet av uppföljningen, analysen och bedömningen har getts in till Skolinspektionen.

Plan mot kränkande behandling

Av ingiven plan mot kränkande behandling för läsåret 2025/2026 framgår ett antal främjande respektive förebyggande insatser. Planen innehåller även en utvärdering över föregående års trygghetsarbete. I planen anges inte uttryckligen någon redogörelse för vilka åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Vid intervju med rektorn framgår att samtliga främjande respektive förebyggande insatser för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever som beskrivs i planen planeras att genomföras under innevarande läsår.

Agerande och anmälan vid kränkande behandling

Av huvudmannens redovisning framgår att information lämnats till samtliga av skolans personal gällande lärares och annan skolpersonals befogenheter att vidta omedelbara och tillfälliga åtgärder för att säkerställa elevers trygghet och studiero samt gällande att skolan ska ha nolltolerans mot kränkande behandling och diskriminering och ska arbeta aktivt med att förebygga, upptäcka och åtgärda sådana händelser. Information har även lämnats gällande lärares och annan skolpersonals skyldighet att anmäla till rektor om en elev kan ha utsatts för kränkande behandling och att rektor i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

I redovisningen anges vidare att all personal som uppmärksammar en kränkning eller ett olämpligt beteende numera gör en anmälan till rektorn och skolans trygghetsteam.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan, trygghetsteamet och rektorn framgår att rutinen för anmälan av uppgifter om kränkande behandling har förtydligats och att personal idag anmäler uppgifter om kränkande behandling till rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt denna lag ges möjlighet till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § första stycket skollagen).

Av skollagen framgår vidare att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3 § skollagen).

Enligt skollagen ska vidare sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena. (4 kap. 4 § skollagen)

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § första och andra stycket skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i sjätte kapitlet, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla det till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de angivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Av läroplanen för bland annat grundskolan framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det framgår vidare att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. Det framgår även att skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Att läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och

kränkande behandling. (Lgr 22, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att skolenheten sedan Skolinspektionens beslut har följt upp elevernas trygghet i skolmiljön, analyserat vilka hinder som finns för att eleverna ska vara trygga och utifrån analysen beslutat om åtgärder som ska genomföras för att undanröja dessa hinder. Huvudmannen har följt upp och analyserat de förutsättningar och behov som skolenheten har när det gäller att bedriva ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet.

Utredningen visar vidare att personal har informerats om dess befogenheter att vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet samt deras skyldighet att aktivt medverka till att motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. Vidare framgår att personal har informerats om dess anmälningsskyldighet vid uppgifter om kränkande behandling av elever och att personal som får kännedom om att en elev kan anses ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten numera anmäler detta till rektorn.

Utredningen visar även att skolenhetens plan mot kränkande behandling, mot bakgrund av vad som sammantaget framkommit, numera uppfyller skollagens krav.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Studieron på skolan

Av intervju med elever framgår att flera elever upplever att studieron är mycket bättre nu än förra läsåret. Några elever uppger att det inte är så stor skillnad på studieron jämfört med tidigare och att en del elever fortfarande använder vissa ord, men att det inte längre sägs lika högt eller i större sammanhang. Flera elever uppger att undervisning i blandade klasser leder till försämrad studiero.

Av elevintervju framgår vidare att eleverna känner sig trygga på lektionerna och att kränkande behandling tidigare kunde ske under lektionerna, men att det sker i mindre utsträckning nu. En elev beskriver att

hens klass under vårterminen har pratat om vilka ord som får och inte får användas i skolan och att det har blivit en stor förändring i jämförelse med förra läsåret.

Av intervjuer med elevhälsan, lärare, trygghetsteamet och rektorn framgår att studieron över lag upplevs som bättre i de flesta klasser jämfört med föregående läsår.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Av huvudmannens redovisning framgår bland annat att det genomförts fokusintervjuer med elever, elevenkät och föräldraenkät och att det bidragit till att få en gemensam bild av vad som behöver förbättras och arbetas med framåt på skolan. I redovisningen anges att personalen idag är överens om att ett genomgripande arbete på hela skolan behövs kring värdegrund, trygghet, studiero och kränkande behandling.

Av redovisningen framgår vidare att spridningen i kunskapsnivå i undervisningsgrupperna är en identifierad utmaning kopplad till studiero, att vissa lärare kan vara hjälpta av handledning av en mer erfaren kollega medan det i vissa elevgrupper behövs ytterligare personalresurser. Det framgår därutöver att elevernas svar i intervjuer har analyserats och att det identifierats att tydlighet, struktur, höga förväntningar, delaktighet och ett gott relationsskapande ger förutsägbarhet och trygghet i undervisningen. Rektorn har under våren planerat för handledning och insatser på gruppnivå samt organiserat för dubbelbemanning i undervisningen utifrån olika behov i olika grupper. En klass har tillsammans med skolans trygghetsteam arbetat med metoden och arbetsmaterialet "Från kaos till ordning". Arbetet fortsätter under höstterminen 2025 med ytterligare en klass och arbetet i den klass som arbetat med metoden under vårterminen följs upp.

I intervjuer med elevhälsan, lärare, trygghetsteamet och rektorn bekräftas att det genomförts olika insatser på skolenheten i syfte att öka studieron och att till exempel arbetet "Från kaos till ordning" lett till en förbättrad studiero och ökad trygghet i den aktuella klassen.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att huvudmannen har följt upp och analyserat de förutsättningar och behov som skolenheten har när det gäller att bedriva ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero. En redogörelse för resultatet av uppföljningen, analysen och bedömningen har getts in till Skolinspektionen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt denna lag ges möjlighet till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § första stycket skollagen).

Av skollagen framgår vidare att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn är ansvarig för att ett sådant kvalitetsarbete genomförs. (4 kap. 4 § skollagen)

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att skolenheten sedan Skolinspektionens beslut har följt upp elevernas studiero, analyserat vilka hinder som finns för att eleverna ska ha studiero och utifrån analysen beslutat om åtgärder för att undanröja dessa hinder. Huvudmannen har följt upp och analyserat skolenhetens förutsättningar och behov när det gäller att bedriva ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt beaktande av resultaten på nationella prov vid betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att information och samtal om skyldigheten enligt skollagen för lärare att vid betygssättningen särskilt beakta resultaten på de nationella proven, och vad det innebär, har getts i ämnesgrupper i februari 2025 till samtlig personal som har nationella prov. Rektorn har tagit fram ett analysunderlag för respektive ämnesgrupp att använda för att dokumentera avvikelser och analysera på flera nivåer. I redovisningen anges att analysen, förutom att kvalitetssäkra i relation till nationella prov, även blir ett verktyg för lärare och rektor att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning generellt.

Av ingiven förteckning över elevers resultat på nationella prov i ämnena svenska och samhällskunskap läsåret 2024/2025 samt elevernas slutbetyg samma läsår framgår att omkring 15 procent av eleverna fick ett högre slutbetyg än provbetyget i ämnet samhällskunskap. Motsvarande andel i ämnet svenska var 20 procent. Vidare framgår vilka skäl som ligger till grund för avvikelsen för respektive elev och ämne.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt denna lag ges möjlighet till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § första stycket skollagen).

Av skollagen framgår att vid betygssättning enligt 19 och 20 §§ i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (10 kap. 20 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Tobias Thorén

Beslutsfattare
Signerat av: Tobias Thorén

X Kajsa Holmqvist Risto

Föredragande
Signerat av: Kajsa Holmqvist Risto

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Caroline Göth medverkat.